

ENERGIBESPARELSE FOR FF OG FOR SKAGENS FORBRUGERE

Flere husstande får varme fra FF

Overskydende varme fra produktionen bidrager til FF's leverance til Skagen Varmeværk betydeligt

Omkring 250 husstande flere end hidtil vil få varme fra FF Skagen via Skagen Varmeværk.

Det sker i kraft af overskydende energi, der er såkaldt restvarme fra FF.

Denne udvikling er blevet muligt takket være en såkaldt "scrapper", der er en fem meter høj beholder. Den omsætter restvarmen fra tørrerne, der bruges til at opvarme inddamperne, hvorefter restvarmen bliver udnyttet via den nye "scrapper", der er koblet sammen med Skagen Varmeværk.

- Hidtil har vi kunnet levere 5.000 MWh = Megawattimer, og nu er vi oppe på i alt 15.000 MWh i kraft af nye tekniske tiltag, forklarer Jens Borup. Totalt kan der herefter leveres til forbruget hos flere end 800 husstande, der generelt også har en positiv indflydelse på varmeregningen, siger han.

Aftalen med Skagen Varmeværk er et led i FF's omfattende og tiltagende fokus på miljøet og energibesparelser, der dels bygger på en energiaftale med miljøstyrelsen samt på egne initiativer, som blandt andet denne aftale med Skagen Varmeværk er udtryk for.

	2007	2009	2011
FF leverance (MWh)	5.000	10.000	15.000
Sparet naturgas (M3)	450.000	900.000	1.350.000
Sparet CO ₂ (ton)	1.010	2.020	3.030
Antal husstande (stk.)	276	552	830

Sådan ser udviklingen ud skematisk de seneste fire år ved FF's aftale med Skagen Varmeværk. (Kilde: Skagen Varmeværk)

Denne nye beholder, fem meter høj og tre meter i diameter, er det fysiske billede på, at leverancen af overskydende restvarme fra FF bidrager til, at endnu flere husstande i Skagen får miljø- og energirigtig varme.

Driftsleder Jan Diget, Skagen Varmeværk: Varmeprisen svinger afhængig af prisen på fossile brændstoffer. Vi betaler knap fire mio. kr. for 15.000 MWh til FF, så ud fra den vinkel, er det billig overskudsvarme fra FF til forbrugerne, siger Jan Diget.

NY I HAVNE- OG BYBILLEDET

60 m høj skorsten til forbedring af miljøet

Ny plan skal forbedre både arbejdsmiljø og nærmiljø

Der kommer endnu en skorsten udover de to, der allerede er en del af by- og havnebyledet og dermed også Skagens vartegn, der kan ses viden om. Den ny skorsten bliver

60 m høj, og det er syv meter højere end den største nu. Skorstenen rejses i løbet af foråret som et led i FF's strategiske plan for blandt andet miljøet.

Formålet er at gøre ventilationen endnu bedre. Såvel arbejdsmiljø som nærmiljøet i Skagen får glæde af denne nyinvestering, siger teknisk direktør Thomas Rasmussen.

Endnu mere fokus på miljø og energi

Styrket indsats for at øge energi- og driftsoptimering

Flere offensive investeringer for at øge kapaciteten samtidig med en betydelig energi- og miljørigtig drift, er det overordnede mål for driften af FF de næste fem år.

Denne strategi blev fremhævet og drøftet blandt de ledende medarbejdere på det halvårige Plan- og Strategimøde i begyndelsen af måneden.

Efter omkring fem år med vægt på at reducere dioxin og PCB'ere i leverancer fra Østersøen og investeringer i rensningsanlæg i denne sammenhæng til omkring 100 mio. kr. er tiden kommet til at sætte yderligere fokus på en strategi for virksomhedens drift. De 100 mio. kr. er vel at mærke udover de årlige udgifter til sikring af den kontinuerlige drift på 20-25 mio. kr., som vil fortsætte.

Morten Broberg: - Vi styrker de offensive investeringer med fokus på at øge kapaciteten og samtidig sikre en endnu mere energirigtig drift.

Automatisering og energirigtig

- Automatisering er blot ét af nøgleordene i denne sammenhæng, siger Morten Broberg. Vi sætter yderligere fokus på en energirigtig drift samtidig med, at kapaciteten kan øges i det omfang, der kan leveres flere råvarer. Det har i sagens na-

tur især betydning i de travle perioder, og det lægger vi afgørende vægt på sammen med vore leverandører.

Blandt de nye tiltag er en automatiseret kedel, der f.eks. i weekenderne kan arbejde alene uden overvågning.

Styringsredskaber

De overordnede styringsredskaber i strategien er:

- Energi- og procesoptimering
- Øget produktkvalitet
- Miljø
- Forskning og uddannelse
- Automatisering

- Vi er enige om en femårig investeringsplan for at nå disse mål. Vores halvårige Plan- og Strategimøder med ledende medarbejdere er en naturlig del af denne strategi, der i sagens natur er sammensat af en række delmål, fastslår Morten Broberg.

NY PRIS TIL FF

Sætter Skagen på landkortet

Stor lysestage som det symbolske tegn for en særlig indsats

Viceborgmester Peter Nielsen var ikke i tvivl i sin begrundelse, da han overrakte den årlige 365-pris til Morten Broberg:

- FF Skagen er med til at sætte byen på landkortet, blandt andet ved at være en af de mest moderne fiskemelsfabrikker,

ikke blot i Danmark, men i hele verden. - Dertil kommer FF's store betydning for beskæftigelsen med omkring 125 arbejdspladser, der er af en stor vigtighed både for byens økonomi og bosætningen, sagde Peter Nielsen.

Den symbolske bevis for 365-prisen – en stor lysestage – uddeles for fjerde gang. "Skagen 365" er en sammenslut-

ning, stiftet af Skagen Havn, Skagen Handelsstandsforening, Skagen Turistforening og Skagens Museum.

Det er sammenslutningens overordnede mål at gøre det omgivende samfund opmærksom på Skagen som et sted, der er et besøg værd alle årets 365 dage foruden et godt sted at bo fast hele året.

Den kinesiske delegation arbejdede grundigt under det fem timer lange besøg hos FF, og konkluderede: God ledelse med kvalitet og sikkerhed i top.

Kina atter et marked for FF

Efter godt 10 års lukkethed og handelshindringer mellem Kina og EU åbner de kinesiske myndigheder igen for import af dansk fiskemel og fiskeolie

FF's årlige handelsrejse til lande i Asien kommer i foråret også til at omfatte Kina.

Kina har efter godt 10 års lukkethed atter åbnet for import af dansk fiskemel og fiskeolie. Kineserne lukkede denne import fra bl.a. Danmark, da der i Europa udbrød kogalskab. Kineserne frygtede, at der kunne være kød- og benmel i fiskemel fra Danmark, selvom det ikke kunne være tilfældet.

En delegation af kinesiske veterinærinspektører besøgte i september 2010 de danske fiskemelsfabrikker. Efter fem

timer hos FF og 100 spørgsmål og svar konkluderede delegationens talsmand, Mr. He Tisen, at virksomheden har god ledelse, kvalitet og sikkerhed i produktionen.

Ikke mindst FF's mange internationale certificeringer gjorde indtryk. Et styresystem, der sikrer sporbarhed fra fangst over landing til hele forløbet i produktionen. Disse informationer foruden mange flere rejste kineserne hjem med.

Danske proteiner

FF's vurdering er, at der er et marked for dansk fiskemel og fiskeolie i Kina.

Ganske vist importerer Kina fiskemel og fiskeolie fra lande i Sydamerika, og det vil kineserne fortsætte med, men dansk fiskemel udmærker sig ved et højere proteinindhold, som er efterspurgt i verdens folkerigeste republik.

FF forventer ikke umiddelbart et eksportboom til Kina. Markedet er der, men råvaresituationen er sådan, at virksomheden vælger en vis tilbageholdenhed, også fordi FF i forvejen eksporterer til flere end 60 andre lande.

Energirigtig og fremtid

Dynamisk og et godt arbejdsmiljø i udformningen af den nye administrationsbygning

Fremtidssikret og med god plads til at vokse samt miljø- og energirigtig er nogle af de nøgleord, som Morten Broberg tager i brug i beskrivelsen af den nye administrationsbygning til omkring 20 mio. kr. Den ventes at være klar til indflytning inden årets udgang.

Byggeriet er på i alt 1547 kvm. fordelt på tre etager. Fundamentet er støbt, og netop nu er man efter planen i gang med at rejse selve bygningen.

- Jeg vil karakterisere bygningen som dynamisk med et godt arbejdsmiljø for samtlige medarbejdere i administration, ledelse, IT-afdeling, salgsafdeling, produktionsledelse samt kvalitets- og miljøafdeling m.fl. De nyeste teknologier omkring energi og miljø har været et af målene for os, siger Morten Broberg.

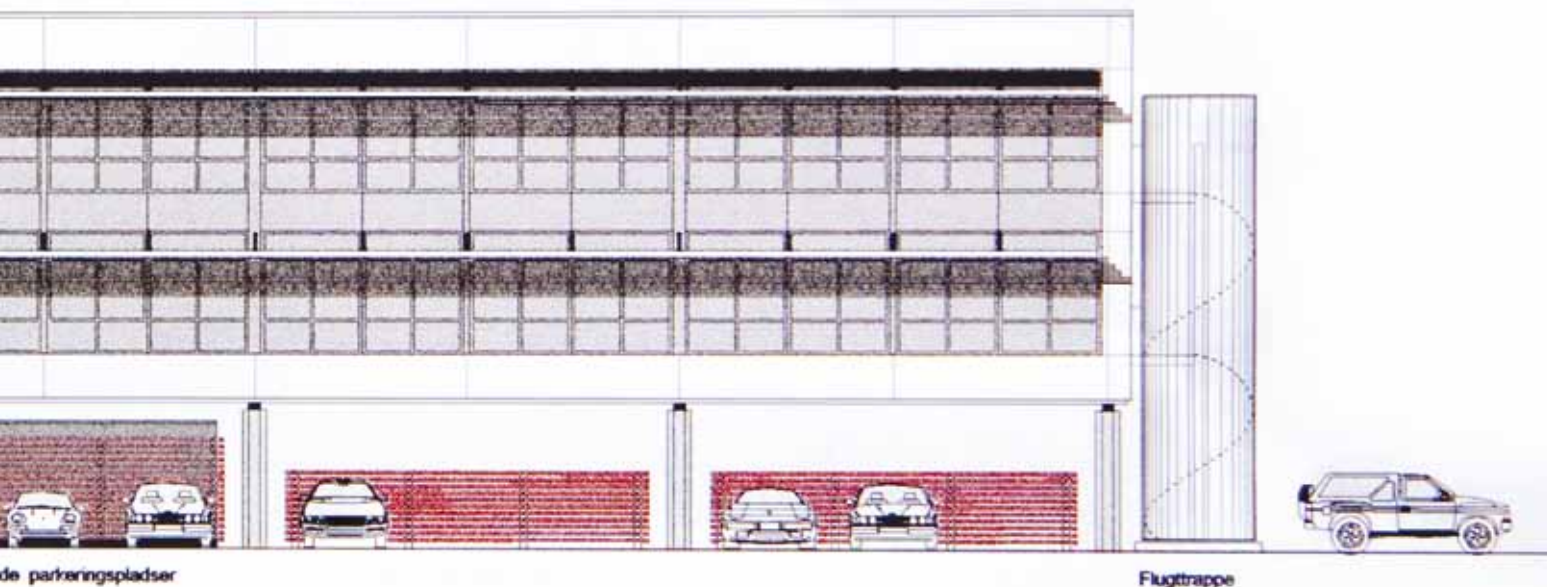
En moderne virksomhed

- Det spiller desuden en rolle, at mødelokalerne er tidssvarende, og at alt er fremtidssikret, hvad angår de senere års udbygning af hele IT-området. Opvarmningen bliver med naturgas, som vi i forvejen be-

nytter os af i produktionen. Bygningen signalerer i mange henseender, at der er tale om en moderne fiskemøllefabrik, som også har sikret sig plads til at vokse. Arkitekt Jens Hansen, Frederikshavn, der har tegnet bygningen, fortæller, at udsynet

Fundamentet er klar, og alt er parat til at begynde byggeriet af de næste etager.

ssikret

er indrettet mod Østhavnen og Havnevagtvej, således at medarbejderne er på første sal, mens underetagen er forbeholdt parkering af biler og cykler inde under bygningen således, at de er sikret imod de lokale mågers såkaldte visitkort.

Inspirerende og varmt

- De dominerende farver er sorte, hvide og gråtonede, hvilket måske kan opfattes som "kedelige." Men i virkeligheden vil de altid være moderne og samtidig vil spillet mellem dem, både indendørs og udendørs, medvirke til at give et let, inspirerende og varmt indtryk.

Indendørs er det dominerende indtryk hvide vægge og lofter. Vinduerne er, set udefra, tonede glas, således at de ikke i sine helhedsindtryk dominerer i forhold til den øvrige del af bygningen, hvor murene er af lys beton.

Kortfattet vil jeg udtrykke bygningen som magtfuld og luftig, siger Jens Hansen.

Hovedentreprenør er tømrer- og snedkervirksomheden Larsen & Tamborg A/S, som forventer at kunne holde rejsegilde til sommer.

Let og luftig og afstemt efter de omkringliggende bygninger. Overdækkede parkeringspladser i underetagen, medarbejdere i etagerne ovenover og en hovedindgang i en 14 meter høj bygning. FF's nye administrationsbygning giver et dynamisk udtryk, der samtidig signalerer lys og lethed i hvidt, sort og grålige nuancer på Havnevagtvej 5 i Skagen.

De første elementer er ankommet, og den ny administrationsbygningens profil er begyndt at vise sig.

Når de administrative medarbejdere er flyttet ind i den nye administrationsbygning indrettes den nuværende 40 år gamle bygning fra 1971 til Handelsafdelingen.

Taget i den gamle bygning skal renoveres og Handelsafdelingen får ny udadvendt front og bliver dermed mere synlig.

Ny model for tobis, men flere nye spørgsmål

Det går fremad for fiskernes og fabrikkernes ønsker. En ny model for rådgivning og kvotering er i gang

Der er ikke færre end syv områder at forvalte, og det vi har hørt indtil nu ser fornuftigt ud, især med den vigtigste på Doggerbanke, men ellers er jeg i tvivl.

Det konkluderer formanden for Danmarks Fiskeriforening, Sven-Erik Andersen, efter at et nyindført skrabetogt i januar er gennemført, og Danmarks Fiskeriforening gennem det sidste halve år har været meget aktiv i forhold til ministeriet, ICES

og EU for at nå frem til en mere realistisk rådgivning.

- Jeg er tilfreds – i første omgang - tilføjer han, men der rejser sig mange nye spørgsmål.

Den foreløbige kvote

Der er fastsat en foreløbig kvote på 265.000 tons, der skal justeres efter at skrabetogterne er endelig gennemført, oplyser Sven-Erik Andersen. Denne rapport befinder sig netop nu i ICES-systemet, der kommer med en endelig rådgivning midt i februar. Herefter beslutes

den endelige kvote af EU-kommissionen inden 1. marts i henhold til Rådsbeslutningen i december.

I Danmarks Fiskeriforenings forslag til forvaltning af tobis er det hensigten at:

- "hvis kvoten ikke kunne sættes til minimum 400.000 tons, så skulle der igangsættes et monitorings fiskeri".

- Vi følger naturligvis meget tæt med i, hvad der foregår både i ICES og i EU-systemet, understreger Sven-Erik Andersen. Hidtil har vi haft en maksimal kvote på 400.000 tons i Nordsøen, og af dem har

Formand for Danmarks Fiskeriforening, Sven-Erik Andersen: Det tyder på, at det er fornuftigt, i hvert fald hvad angår Doggerbanke.

EU haft 360.000 tons, mens Norge har kørt sit eget løb og fastsat en kvote i norsk område.

Ihærdig indsats

Fra FF siger Jens Borup, at Danmarks Fiskeriforening har været og er meget aktiv for at opnå endnu bedre forhold for industrifiskerne og for fabrikkerne.

Han har for nogle år siden rejst spørgsmålet om den utilfredsstillende rådgivning for tobis. For et halvt år siden sagde fødevareminister Henrik Høegh til FF-NYT nr. 3, juli 2010. at "systemet med den biologiske rådgivning har vist sig ikke at være godt nok" med sigte på, at modellen for rådgivningen ikke fungerer optimalt, som han uddybede det i FF-NYT.

24 pct. færre brisling

- Værre ser det ud med brislingen i Østersøen, siger Jens Borup. Kvoten er nu 288.000 tons, og dermed får vi får 24 pct. mindre til FF. Det er, efter min mening, udtryk for biologernes usikkerhed, fordi de ikke målrettet går efter at fastsætte en realistisk plan for forvaltningen.

- Tiden er inde til, at den biologiske rådgivning i langt højere grad lytter til Østersø-RAC'en med støtte fra Danmarks Fiskeriforening, fastslår Jens Borup.

GENERALFORSAMLING

Fredag 4. marts

Nye tidspunkter for to generalforsamlinger

FF's årlige generalforsamlinger holdes i år fredag 4. marts og som sædvanlig i mødelokalerne på Oliekajen i Skagen. Der holdes to generalforsamlinger.

I år er Handelsafdelingens kl. 12.00 og FF Skagen AmbA kl. 13.30. Tidspunktet er fastlagt af hensyn til de svenske andelshaveres færgeforbinding fra Göteborg til Frederikshavn.

Godt kendskab til leverandørerne

John B. Christensen er den kommende kaj- og råvarechef

Den nuværende dagformand på kajen, John B. Christensen, bliver efter mange år hos FF ny kaj- og råvarechef. Han er i gang med en indkøringsperiode sammen med Chris Smed som et af de sidste led i det glidende generationsskifte i virksomheden.

Han står stærkt rustet til at indtræde i funktionen som ny kaj- og råvarechef. John B. Christensen har været 23 år hos FF og er fra i år fast dagformand på kajen.

I de mange år har han haft flere ledende funktioner, siden han begyndte som afløser i 1988. Han er skagbo og kom til FF efter skolegang og uddannelse igennem 13 år, herunder ophold og arbejde i Canada.

I de kommende to år arbejder han endnu mere tæt sammen med Chris Smed for

at styrke og yderligere udvikle det vigtige arbejde med kontakten til leverandørerne. Det stiller særlige krav til indsigt, planlægning og fleksibilitet samt kendskab til den samlede virksomhed og naturligvis leverandørerne.

Flere fælles funktioner

Baggrunden er således i orden. John B., som han hedder i daglig tale, har i alle årene hos FF arbejdet med modtagelsen af råvarer. Siden 2004 med fælles funktioner af råvaremodtagelse og produktion som led i den løbende rationalisering og effektivisering.

Mangel på fiskemel- og olie på verdensmarkedet

Prisen på råvarerne forventes på et højt niveau de kommende måneder efter fiskestop i Peru samtidig med, at lagrene i Kina er ved at blive tømt

Det forudses mangel på fiskemel i første halvdel af 2011 på omkring 400.000 tons, delvis afhængig af forbruget i Kina de kommende måneder.

Myndighederne har stoppet al fiskeri i Peru på grund af store forekomster af yngel i bestanden af ansjos. Fiskeriet forventes derfor ikke at komme i gang igen før tidligst i midten af april. Samtidig svinder lagrene i Kina, der som verdens største forbruger for tiden aftager 10.000 tons pr. uge. Det er endda, vel at mærke, udenfor højsæsonen i akvakulturen.

Chile importerer fra Peru

Der er tale om et hårdt slag for Peru med betydelig indflydelse på verdensmarkedet netop nu. Der var ellers frigivet en kvote på 2.07 mio. tons til fangst mellem no-

vember og til udgangen af januar, og det er dette fiskeri, der nu er stoppet. Der er kun landet 794.000 tons, hvilket er 38 pct. af den oprindelige kvote, svarende til omkring 160.000 tons fiskemel og 40.000-50.000 tons fiskeolie. Men ikke nok med det.

I Chile er kvoterne på de vigtigste arter til fiskemelsproduktionen beskåret voldsomt. Det medfører, at Chile er nødt til at importere fiskemel og fiskeolie fra Peru i større udstrækning end i fjor.

Kampen om råvaren

Der skal tilmed regnes med en skærpet kamp om råvarerne for fiskere og fiskemelsfabrikker omkring Nordsøen. Kvoterne for de pelagiske arter er beskåret voldsomt, og der bliver tale om en væsentlig mindre produktion af fiskemel og fiskeolie i hele 2011. Tilmed er der udsigt til, at fabrikkerne i Island rammes af strejke i

forbindelse med krav fra medarbejderne om store lønstigninger.

Der er dog god gang i fiskeriet efter lodde til Island ud af landets samlede kvote på 325.000 tons. Det samme gør sig gældende for Norge med en startkvote på omkring 39.000 tons.

Stigende priser

Herhjemme landes der pæne mængder brisling fra Østersøen, og der er gode leverancer af filetafskær fra den pelagiske sektor. Generelt oplever akvakulturen i de nordiske lande samt landene omkring Middelhavet gode betingelser og pæne priser for opdrætsfisk. Det betyder, at foderproducenterne er i stand til at honorere de stigende priser på råvarer, fiskemel og fiskeolie, men også på de konkurrerende vegetabiliske.

